

Vård- och omsorgsförvaltningen
David Karlborg

2024-06-03

Dnr VÅN 2024-963

Vård- och äldreomsorgsnämnden

Föreningsbidrag - revidering av regler

Förslag till vård- och äldreomsorgsnämndens beslut

1. Regler för föreningsbidrag fastställs.

Ärende

Vård- och äldreomsorgsnämnden delar årligen ut föreningsbidrag till föreningar som ligger inom nämndens ansvarsområde. Vård- och omsorgsförvaltningen fick i december 2023 uppdrag att återkomma med ett förslag på reviderade regler, bland annat utifrån ökade krav på regler utifrån välfärdsbrottslighet samt förändringar som är kopplade till införandet av ett digitalt handläggningssystem.

Förvaltningens förslag i sin helhet framgår av bilaga Regler föreningsbidrag.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Föreningsbidrag - revidering av regler.docx, 2024-06-03

Bilaga 1: Regler Föreningsbidrag - VÅN.pdf

Bilaga 2: Regler för föreningsbidrag från äldrenämnden - Grund- och medlemsbidrag - samt Särskilt aktivitetsbidrag.pdf

Bilaga 3: Regler för föreningsbidrag från äldrenämnden - Aktivitetsbidrag.pdf

Bakgrund

Vård- och äldreomsorgsnämnden delar varje år ut föreningsbidrag till ideella föreningar i Linköping som har verksamhet inom nämndens ansvarsområde. Syftet med föreningsbidrag är att:

- Främja demokrati, utveckling och ett brett socialt engagemang i Linköpings kommun
- Stimulera ideella föreningar att bedriva verksamhet för pensionärsföreningar eller föreningar som ordnar aktiviteter för personer över 65 år
- Motverka isolering för enskilda och grupper och främja allas delaktighet i samhället
- Ge förutsättningar för ett aktivt socialt liv, gemenskap och sociala kontakter genom att stödja hälsofrämjande insatser för att fysiskt, psykiskt och socialt höja välbefinnandet.

Föreningsbidrag från vård- och äldreomsorgsnämnden

Föreningsbidraget består av tre delar; *grund- och medlemsbidrag, särskilt aktivitetsbidrag och aktivitetsbidrag*. Vård- och äldreomsorgsnämnden har avsatt 1,1 mnkr att användas till föreningsbidrag år 2024.

Grund- och medlemsbidrag syftar till att möjliggöra föreningslivets grundverksamhet såsom styrelsemöten, porto, administration, marknadsföring och liknande. Inför 2024 har 46 föreningar beviljats bidrag om cirka 680 tkr.

Särskilt aktivitetsbidrag riktas till en lokal samorganisation som är en paraplyorganisation för ett *antal* medlemsföreningar. Bidraget ska användas till verksamhet som stödjer medlemsföreningarna. Under 2024 har två samorganisationer beviljats särskilt aktivitetsbidrag om totalt 88 tkr.

Aktivitetsbidrag kan sökas vid två tillfällen under året och ska stötta för kostnader gällande aktiviteter riktade till äldre utanför den egna föreningen. Syftet är att motverka isolering och ensamhet samt främja delaktigheten i samhället för personer 65 år eller äldre. Det är också att ge förutsättningar för ett aktivt socialt liv, gemenskap och sociala kontakter genom att stödja hälsofrämjande insatser för att fysiskt, psykiskt och socialt höja välbefinnandet. Under våren 2024 har 26 föreningar beviljats cirka 220 tkr till föreningsbidrag, cirka 120 tkr har avsatts till aktivitetsbidrag hösten 2024.

Stöd till föreningshuset Fontänen

Subventioner via föreningshuset Fontänen; Linköpings kommun har sedan 1997 haft avtal om drift av föreningshuset Fontänen med föreningen Fontänen. Föreningshuset inrymmer ett flertal lokaler som kan hyras ut till andra föreningar. Föreningen Fontänen får tillgodoräkna sig samtliga hyresintäkter för uthyrning av lokalerna men betalar en årlig avgift om 150 tkr till vård- och äldreomsorgsnämnden. Vård- och äldreomsorgsnämnden står för merparten av kostnaderna för lokalerna och har budgeterat för en nettokostnad om ca 2,7 mnkr för 2024. Nämnden hyresfinansiering av föreningshuset Fontänen är också ett stöd till föreningar.

Vård- och omsorgsnämndens övriga arbete för att motverka ensamhet och främja socialt engagemang

Vård- och äldreomsorgsnämndens mål med föreningsbidrag är bland annat att ge äldre personer i Linköping förutsättningar för ett aktivt socialt liv, gemenskap och sociala kontakter. Huvuddelen av aktivitetsbidraget ges till aktiviteter som verkar i detta syfte. Vård- och äldreomsorgsnämnden har även egen verksamhet som verkar i detta syfte vilket kan påverka ställningstaganden om föreningsbidrag.

Exempel på verksamheter som har uppdrag som kan angränsa till föreningsbidrag är:

- Kultur- och fritidsuppdraget
- Hagdahls seniorcenter
- Motverka ensamhet (Seniormottagning)

I maj 2023 införde Linköpings kommun områdesbaserad vård och omsorg. En del i omställningen var utvecklingen av träffpunkter inom respektive hemtjänstområde. Utföraren för respektive träffpunkt ska bland annat tillse att träffpunkter har verksamhet med god tillgänglighet som är öppna för samtliga äldre i närområdet. Verksamheten vid träffpunkten ska innehålla förebyggande och hälsofrämjande insatser, motverka ofrivillig ensamhet och isolering samt främja känsla av delaktighet i samhället. Verksamheten vid varje träffpunkt ska även samverka och låna ut lokaler till ideella föreningar som bedriver verksamhet för målgruppen. Vid träffpunkter ska det även finnas minigym som besökare ska kunna använda.

Utvecklingsarbete

Sedan 2023 har det skett flera förändringar gällande vård- och äldreomsorgsnämndens föreningsbidrag och det pågår kommunövergripande utvecklingsarbete som kan påverka nämndens föreningsbidrag ytterligare i närtid.

2023 valde Social- och omsorgsförvaltningen att digitalisera ansökningsförfarandet genom en plattform som tidigare implementerats för föreningsbidrag på Kultur- och fritidsförvaltningen i Linköping. Digitaliseringen av ansökningsprocessen har underlättat administrationen och främjat samordningen mellan förvaltningar. Processen har även gjort att det finns fler kontrollmekanismer, exempelvis måste en förening nu först registreras, samt godkännas som bidragsberättigad innan ansökan om föreningsbidrag kan göras.

I januari 2024 beslutade vård- och äldreomsorgsnämnden om en ny delegationsordning. Beslut gällande föreningsbidrag i enlighet med regler för föreningsbidrag flyttades till vård- och omsorgsdirektör.

I juli 2023 trädde en ny lag som reglerar kommunernas ansvar för det brottsförebyggande arbetet i kraft. Lagen styr kommunernas ansvar att arbeta mer effektivt och träffsäkert för att minska brottsligheten. Ett område inom det brottsförebyggande arbetet är att motverka välfärdsbrott. Linköpings kommuns kommunfullmäktige har i budget för 2024 med plan för 2025-2029 beslutat om nedanstående kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdrag:

- Samtliga nämnder ska förbättra förutsättningarna för och utveckla arbetet mot företags och föreningars välfärdsbrott. Ett särskilt fokus ska vara på att utveckla och förbättra arbetet med avtals- och bidragsuppföljning samt kontroll.

I Handlingsplan för att förebygga organiserad brottslighet och våldsbejakande extremism i Linköpings kommun (KS 2023-543), avsnitt 4.5 Motverka välfärdsbrottslighet, framgår:

- Linköpings kommun ska inom samtliga förvaltningar arbeta målinriktat för att förebygga och upptäcka olika typer av bidragsfusk.

Ett utvecklingsarbete som pågår är att skapa gemensamma grundläggande kommunövergripande regler för att föreningar ska vara bidragsberättigade.

Aktuell fråga

Vård- och omsorgsförvaltningen har fått i uppdrag att återkomma med ett förslag på reviderade regler för föreningsbidrag. Regelverket behöver bland annat revideras för att anpassas efter den nya digitala ansökningsprocessen.

Förslag till förändringar

Övergripande struktur

Det finns ett förvaltningsövergripande utvecklingsarbete gällande att förbättra samordning av förvaltningsbidrag. En del i den nya strukturen är att införa kommunövergripande allmänna bestämmelser. Förvaltningens förslag är anpassat utifrån det kommunövergripande utvecklingsarbetet.

I nuvarande regelverk regleras grund- och medlemsbidrag samt särskilt aktivitetsbidrag i ett dokument och aktivitetsbidrag i ett annat. Förvaltningens förslag är att samla regelverket för vård- och äldreomsorgsnämndens bidrag i ett dokument. Flera regler och bedömningskriterier har samlats i allmänna bestämmelser och regler för samtliga vård- och äldreomsorgsnämndens föreningsbidrag. I förvaltningens förslag finns en ny rubrik med allmänna bestämmelser som är framtagna i det kommunövergripande utvecklingsarbetet.

Allmänna bestämmelser

Ansökningsförfarande; Idag styr regelverket att ansökningar ska inkomma via angiven blankett. Detta gäller både regelverket för grund- och medlemsbidrag och särskilt aktivitetsbidrag samt aktivitetsbidrag. Förvaltningens förslag är att ansökan för samtliga bidrag ska göras i verksamhetssystemet Interbook Go. Regelverket styr även att föreningen måste registreras och godkännas i Interbook Go innan en bidragsansökan kan ske.

Förändrade villkor för grundbidrag

Målgrupp; Idag ställs inget krav på att föreningar ska ha äldre som främsta målgrupp för att erhålla grundbidrag. Det räcker att uppfylla grundläggande villkor samt att ha tio medlemmar som är 65 år eller äldre och bor i Linköping. Det finns flera föreningar där det inte framkommer i stadgarna att föreningen främst vänder sig till äldre personer som erhållit grundbidrag för 2024. Förvaltningens förslag är att endast föreningar som har personer som är 65 år eller äldre som primär målgrupp är bidragsberättigade.

Minsta antal medlemmar; Idag ställs krav på att en förening måste ha minst 10 medlemmar för att erhålla föreningsbidrag. Förvaltningens förslag är att villkoret ska ändras till att en förening måste ha minst 20 medlemmar för att kunna erhålla grundbidrag. Under 2024 hade ingen förening som sökte grundbidrag färre än 20 medlemmar. Förvaltningens bedömning är att 20 medlemmar är ett skäligt underlag för att föreningsbidrag ska utgå.

Förändrat ansökningsförfarande för aktivitetsbidrag

Aktivitetsbidrag söks idag två gånger per år, en ansökan för perioden första halvåret och en andra gång för andra. Möjligheten finns idag att söka för hela året redan vid första ansökningstillfället. Förvaltningen föreslår att förändra ansökningsförfarande för aktivitetsbidrag så att ansökan görs en gång per år och det gäller för hela året. Detta medför att aktivitetsbidrag får samma ansökningsperiod som övriga bidrag och samtliga föreningsbidrag från vård- och äldreomsorgsnämnden får samma ansökningsperiod.

Förändrade villkor för aktivitetsbidrag:

I dag kan ideella föreningar (som uppnår grundvillkor) i hela Sverige söka aktivitetsbidrag om de bedriver verksamhet i Linköping. Under 2024 sökte en förening med säte i Stockholm som bedriver verksamhet över hela Sverige bidrag för aktiviteter i Linköping. Förvaltningens förslag är att endast föreningar med säte i Linköping kan söka aktivitetsbidrag från vård- och äldreomsorgsnämnden. Förvaltningens bedömning är att även om bidragets främsta syfte är att bidra till aktiviteter för äldre bör det även främst gynna och utveckla det lokala föreningslivet.

Förändrade bedömningskriterier för aktivitetsbidrag:

Hälsofrämjande aktiviteter; Har lyfts fram i syftet och bedömningskriterier för aktivitetsbidrag.

Aktivitetsbidrag för aktiviteter på vårdboende; Förvaltningens förslag är att bedömningskriterierna för aktivitetsbidrag ska förändras så att aktiviteter på vårdboende inte ska prioriteras. Anledningen är att boende på vårdboenden ska få samtliga sina behov tillgodosedda genom insatser genom boendeformen.

Ett bedömningskriterium är tillagt att aktiviteter och arrangemang ska vara kostnadseffektiva. I bedömningskriteriet framgår även att återkommande aktiviteter prioriteras framför enstaka evenemang.

Ett bedömningskriterium är tillagt gällande helhetsbedömning av inkomna ansökningar om föreningsbidrag. Om ett visst behov anses mättat baserat på många liknande ansökningar kan medel istället fördelas till andra aktiviteter.

Redovisning aktivitetsbidrag

Förvaltningens förslag är att föreningar som har beviljats aktivitetsbidrag ska redovisa de aktiviteter som genomförts med stöd av det beviljade bidraget. Redovisningen ska lämnas inför årets slut.

Förvaltningens förslag i sin helhet framgår av bilaga Regler föreningsbidrag.

Ekonomiska konsekvenser

Avsatta medel för föreningsbidrag finns avsatta i vård- och äldreomsorgsnämndens internbudget.

Kommunala mål

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Förslaget medför inga förändringar gällande jämställdhet.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Vård- och omsorgsförvaltningen

Sonja Erlandsson

Beslutet skickas till:
David Karlborg